

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

34 215 01 Népi kézműves
Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 001136/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSOLAT

Rindóla J.



Jóváhagyta:



Szakál Ferenc Pál
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben szereplő szakmai követelmény-modulok témaköreit tartalmazza

A Népi kézműves adott szakmairányának megfelelő szakmatörténeti, néprajzi, anyagismereti, szakmai ismereti, technológiai, munkavédelmi elméleti tudásanyagának, valamint a népi vállalkozás működtetéséhez kapcsolódó ismeretek bemutatása.

A tételekhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

1.A Mondja el a szálanyagok megmunkálásának kialakulását, és szerepét az emberiség kultúrtörténetében! Váolja az európai és a hazai feldolgozási módok hasonlóságait és különbségeit!

A tételhez használható segédeszközök: szemléltető fotók, festmények, térképvázlatok

1.B. Ön egy műhelyt, műhelygalériát szándékozik kialakítani magának. Milyen szempontok alapján választja ki vállalkozásának helyszínét, telephelyét? Hol nyitna műhelygalériát? Milyen információkat, és hogyan gyűjtene össze a vállalkozás sikerességének megalapozásához? Mik a műhely kialakításának szempontjai az Ön mestersége esetében?

A tételhez használható segédeszközök: követendő és elvetendő műhelytervvázlatok

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

2.A. Mutassa be a Kárpát-medencére jellemző szálanyag-technikákat, tipikus formákat! Részletezze a Kárpát-medence egyes tájaihoz, népcsoportjaihoz köthető fonáskultúra változatait, különös tekintettel a gyékény-, szalma- és csuhéfeldolgozásra!

A tételhez használható segédeszközök: szemléltető fotók, használati tárgyak

2.B. Műhelyének belső berendezését alakítja ki. Milyen feltételeket kell megteremteni a műhely működésére vonatkozóan? Milyen szempontokat kell figyelembe venni, milyen engedélyeket kell beszerezni? Van-e lehetősége arra saját szakmájában, hogy a szükséges eszközök, gépek, berendezések beszerzését ütemezze, ha igen, milyen módon?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

3.A. Fejtse ki, hogy a paraszti önellátástól a háziiparig milyen átmenetek léteztek! Térjen ki a parasztspecialisták szerepére a falusi társadalomban! Beszéljen a háziipar feladatáról, jelentőségéről!

A tételhez használható segédeszközök: térkép

3.B. Vállalkozást indít. Milyen alapanyagokat, segédanyagokat szükséges saját mestersége esetében készletként tárolni? Mik az anyagbeszerzés lehetséges forrásai, milyen módon tudja azokat beszerezni? Mutassa be az alapanyagok, segédanyagok tárolásának szabályait az Ön mestersége területén! Milyen feltételek, technológiai folyamatok szükségesek az alapanyagok munkához való előkészítéshez?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

4.A. Beszéljen a Kárpát-medencében használatos gyékény, szalma, és csuhé lelőhelyeiről, gyűjtési módjaikról, tárolásukról! Ismertesse a fonás segédanyagait! Mondja el az alapanyagok és késztermékek tárolásánál betartandó tűzvédelmi szabályokat!

A tételhez használható segédeszköz: térkép

4.B. Műhelyének kialakítását tervezi. Milyen szempontokat kell figyelembe vennie a raktározás területén?

Beszéljen az alap- és segédanyagok, környezetre káros anyagok, hulladékok, félkész és késztermékek elhelyezéséről!

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

5.A. Hasonlítsa össze a gyékény-, szalma- és csuhéanyagok tulajdonságait! Beszéljen az anyagok részeiről, felépítéséről! Ismertesse a különböző anyagok előkészítését fonásra, kötésre! Mondja el az áztatás, fehérítés, színezés biztonsági szabályait!

A tételhez használható segédeszköz: alapanyagminták szemléltetésre, tapintásra

5.B. Vásárba kapott meghívást. Milyen szempontokat vesz figyelembe a visszajelentkezéskor? Hogyan, milyen szempontok szerint választja meg vásárra szánt portékáit? Milyen promóciós, reklám anyagot visz magával? Hogyan, milyen módon rendezi be standját, hívja fel a vásárlók figyelmét önmagára, portékáira?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

6.A. Mutassa be a különböző gyékény-, szalma-, csuhémunkák elkészítésénél használatos általános és speciális eszközöket, szerszámokat! Szóljon az eszközök elkészítéséről (elkészítettéséről) és karbantartásáról. Beszéljen az elsősegélynyújtás általános szabályairól!

A tételhez használható segédeszköz: fotó, szemléltetőeszközök

6.B. Olyan vásárba kapott meghívást, ahol mesterségbemutatót is kell tartania. Milyen technikát (technikákat) és milyen munkafázisokat mutatna be az érdeklődőknek? Hogyan készül fel otthon e feladatra? Hogyan rendezi be a standját, miként oldja meg az árusítást a mesterségbemutató mellett?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

7.A. Mutassa meg egy térkép segítségével a hazai szálasanyag fonáskultúra elterjedését, anyagait, technikai különbözöségeit! Jelölje meg a térképen a híres gyékénnyel, szalmával, csuhéval foglalkozó központokat! Váolja a három anyagból készült alkotások jelentőségét a múltban és a mai életünkben!

A tételhez használható segédeszköz: térkép

7.B. Szakmai presztízsenek növekedése érdekében milyen címek, rangok elérését tűzheti ki célul? Milyen országos népművészeti szakmai pályázatokat ismer?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

8.A. Ismertesse a hagyományos magyar gyékényből, szalmából, csuhéból készült alkotásokat! Megmunkálás nélkül mire használták ezeket az anyagokat?

Mi a munkahelyi rend és tisztaság célja a műhelyben?

A tételhez használható segédeszköz: fotók

8.B. Zsúriztetni szeretne. Mit kell tennie, hova kell fordulnia? Honnan szerezhet naprakész információkat a zsúri helyszíneiről, a zsúrizés szempontjairól? Szakmai területén milyen lehetőségei vannak a gyűjtés, továbbképzések, szakmai továbblépés területén?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

9.A. Milyen fonással, zsinórkötéssel készíthető gyékénymunkákat ismer? Beszéljen az elkészítésük menetéről, eszközeiről, szerszámairól!

Mondja el a vetületi rajz készítésének szabályait!

A tételhez használható segédeszköz: fotók, szemléltetőtárgyak, rajz

9.B. Szakmai fejlődése, értékesítési lehetőségek bővítése, ismertségének növelése érdekében szakmai fórumokat keres. Mik azok az információs, kommunikációs csatornák, melyek segítségével szakmai tájékoztatást kaphat? (események, pályázatok, vásárok, szakmai továbbképzések stb.) Sorolja fel a legfontosabbakat!

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

10.A. Mondja el a gyékényfonással készíthető munkák mintázási lehetőségeit! Beszéljen az eldolgozás, szegés, fülezés változatairól!

Hogyan készít mintarajzot, látványrajzot?

A tételhez használható segédeszköz: fotók, szemléltetőtárgyak

10.B. Vállalkozás indításához Önnek vállalkozóvá kell válnia. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie, hogy sikeressé váljon? Milyen vállalkozási formákat ismer? Melyiknek milyen előnyei és hátrányai lehetnek? Mik a vállalkozás létrehozásának feltételei, szabályai, menete az egyes vállalkozási formák esetében?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

11.A. Mondja el, milyen spiráltechnikával készíthető gyékénytárgyakat ismer! Mire használták azokat a régi paraszti kultúrában? Részletezze egy ilyen gyékénytárgy elkészítésének munka menetét a kezdéstől a szegésig! Hogyan érvényesül ezekben a tárgyakban a forma és funkció összhangja?

A tételhez használható segédeszköz: fotók, szemléltető tárgyak

11.B. Létrehozta vállalkozását. Milyen beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségei vannak? Mik a vállalkozások államháztartással szembeni kötelezettségei?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

12.A. Milyen termékek készítésénél alkalmazzák a gyékényszövést? Ismertesse a művelet technikai folyamatát, és mutasson be néhány terméket!

A tételhez használható segédeszközök: fotográfiák, késztermékek

12.B. Ön önállóan tervező alkotó kézművessé vált. Miért lehet fontos a saját logó, jel? Saját mestersége területén miként lehet jelölnie a készítő személyét? Hogyan tudja bizonyítani azt, hogy piacra vitt, kiállításra benyújtott terméke zsűrizett?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

13.A. Milyen szalmafonásokat ismer? Soroljon fel szalmafonatokból készült termékeket! Mutassa be a többágú lapos fonatokból készíthető használati tárgyféleségeket! Ismertesse a térbeli fonásmódok típusait, felhasználásukat kultikus és dísz tárgyak készítésénél

A tételhez használható segédeszközök: rajzok, fotográfiák

13.B. Induló vállalkozásához üzleti tervet kell készítenie. Mely esetekben szükséges, vagy célszerű még üzleti tervet készíteni? Mi az üzleti terv fejezeteinek rövid tartalma?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

14.A. Tervezze meg a hagyományos szalmakalap elkészítésének munkafolyamatát! Ismertesse a szalmakalap készítő műhely berendezését! Milyen baleseti veszélyforrások lehetnek egy ilyen műhelyben?

A tételhez használható segédeszközök: szemléltetésre kész termékek

14.B. Egy pályázat kapcsán elemeznie kell saját piaci helyzetét. Mutassa be a saját mestersége területén egy működő kézműves vállalkozás SWOT elemzését! Mik azok a körülmények, amelyeket figyelembe kell venni egy döntés során?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

15.A. Milyen funkcióval készítették aratódíszeket? Tervezen egy aratókoszorút, határozza meg az alkotóelemeket és az elkészítési munkafolyamatot!

A tételhez használható segédeszköz: fotográfiák, késztermék

15.B. Amennyiben vállalkozásában új terméket szeretne bevezetni, hogyan, milyen szempontok figyelembe vételével készít árkalkulációt? Foglalja össze az eladási ár kialakításának elveit, az árak kialakításánál figyelembe veendő jogszabályi előírásokat!

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

16.A. Van-e különbség a gyékény és a szalma alapanyagú, spiráltechnikával készült termékek között? Ismertesse a szalma alapanyagú tároló készítését! Tervezze meg a munkafolyamatot! Milyen baleseti veszélyekre kell vigyázni a munkafolyamat során?

A tételhez használható segédeszközök: fotográfiák

16.B. Mikor célszerű pénzügyi tervet készíteni, mit tartalmazzon a pénzügyi terv?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

17.A. Milyen alapanyagból készülnek csomózással használati tárgyak? Beszéljen a csomózással készíthető kosarokról és a csuhé ajándéktárgyak kivitelezéséről, valamint a készítésükhöz alkalmas anyagválasztásról!

A tételhez használható segédeszközök: fotográfiák szemléltetésre

17.B. Váratlanul olyan jelentős, egyedi megrendelési ajánlatot kap, amely különbözik eddigi termékeitől. Mit tesz a megrendelés létrejötte érdekében?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

18.A. Mutassa be a csuhéból rárára, formára készülő kosárféléket, szatyrokat! Vázolja egy formára vagy rárára, sodrással készült termék munkamenetét! Milyen baleseti forrásokra kell figyelemmel lenni?

A tételhez használható segédeszközök: fotók, szemléltető tárgyak

18.B. Megvalósult egy nagy megrendelés, a szerződést megkötötték. Mik a tennivalók a sikeres gyártás, a határidőre történő szállítás érdekében?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

19.A. Milyen csuhémunkák készíthetők hármassal, kell-e segédeszközt alkalmazni? Mondja el egy ilyen tárgy elkészítésének munkamenetét!

A tételhez használható segédeszköz: fotográfiák szemléltetésre

19.B. Elkészült egy új tervezésű megrendelt terméke. Mik a további teendői?

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

20.A. Beszéljen a bútorbekötésre alkalmas növényekről! Foglalja össze a munkamenet lépéseit! Mondja el a munkafolyamat baleseti veszélyeit!

A tételhez használható segédeszköz: fényképek, mintarajzok

20.B. Mit nevezünk helyi terméknek? Milyen a jó helyi termék? Hogyan kapcsolódhatnak egymáshoz a helyi termék, a turizmus, és a helyi terméket előállító termelők, kézműves alkotók?

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A Mondja el a szálasanyagok megmunkálásának kialakulását, és szerepét az emberiség kultúrtörténetében! Váolja az európai és a hazai feldolgozási módok hasonlóságait és különbségeit!

A tételhez használható segédeszközök: szemléltető fotók, festmények, térképvázlatok

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szálasanyagok felhasználásának kezdetei (régészeti leletek)
- A földrajzi, éghajlati adottságok és az anyagfelhasználás összefüggései
- A szálasanyagok fő felhasználási területei (néprajzi ismeretek)
- Jellemző európai anyagok, feldolgozási módok
- Jellemző hazai anyagok, feldolgozási módok

1.B. Ön egy műhelyt, műhelygalériát szándékozik kialakítani magának. Milyen szempontok alapján választja ki vállalkozásának helyszínét, telephelyét? Hol nyitna műhelygalériát? Milyen információkat, és hogyan gyűjtene össze a vállalkozás sikerességének megalapozásához? Mik a műhely kialakításának szempontjai az Ön mestersége esetében?

A tételhez használható segédeszközök: követendő és elvetendő műhelytervvázlatok

Kulcsszavak, fogalmak:

- Piackutatás
- Piacelemzés
- Marketing koncepció
- Marketing mix fogalma
- Telephely engedélyeztetése (szakmánként változó)
- Műhely – bemutató terem, kapcsolata, kialakítása
- Egyéb szükséges engedélyek beszerzése

2.A. Mutassa be a Kárpát-medencére jellemző szálasanyag-technikákat, tipikus formákat! Részletezze a Kárpát-medence egyes tájaihoz, népcsoportjaihoz köthető fonáskultúra változatait, különös tekintettel a gyékény-, szalma- és csuhéfeldolgozásra!

A tételhez használható segédeszközök: szemléltető fotók, használati tárgyak

Kulcsszavak, fogalmak:

- A vizes területek szálasanyag-felhasználása, tipikus tárgyai
- A száraz vidékek szálasanyag-felhasználása, tipikus tárgyai
- A magasabban fekvő területek, hegyek fonáskultúrája
- A cigány etnikum hagyományos szálasanyag-felhasználása
- Szálasanyaggal dolgozó, német ajkú háziiparos mesterek

2 B. Műhelyének belső berendezését alakítja ki. Milyen feltételeket kell megteremteni a műhely működésére vonatkozóan? Milyen szempontokat kell figyelembe venni, milyen engedélyeket kell beszerezni? Van-e lehetősége arra saját szakmájában, hogy a szükséges eszközök, gépek, berendezések beszerzését ütemezze, ha igen, milyen módon?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Környezetvédelmi előírások
- Egészség- és balesetvédelmi előírások
- Munkavédelmi előírások
- A vállalkozás, a műhely működéséhez legszükségesebb eszközök, esetleg gépek, berendezések felsorolása
- Beszerzési források
- Későbbre halasztható beszerzések

3.A. Fejtse ki, hogy a paraszti önellátástól a háziiparig milyen átmenetek léteztek! Térjen ki a parasztspecialisták szerepére a falusi társadalomban! Beszéljen a háziipar feladatáról, jelentőségéről!

A tételhez használható segédeszközök: térkép

Kulcsszavak, fogalmak:

- Házimunka, önellátás
- Piacra termelés
- A parasztspecialisták helye
- A háziipar kialakulása
- Jelentős háziipari központok, amelyek gyékényt, szalmát, csuhét dolgoztak fel

3.B. Vállalkozást indít. Milyen alapanyagokat, segédanyagokat szükséges saját mestersége esetében készletként tárolni? Mik az anyagbeszerzés lehetséges forrásai, milyen módon tudja azokat beszerezni? Mutassa be az alapanyagok, segédanyagok tárolásának szabályait az Ön mestersége területén! Milyen feltételek, technológiai folyamatok szükségesek az alapanyagok munkához való előkészítéshez?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alapanyagok felsorolása beszerzési forrásonként
- Segédanyagok felsorolása beszerzési forrásonként
- Tárolási szabályok
- Kártevők, védekezés
- Környezetvédelmi szabályok
- Az előkészítő műveletek helyének kialakítási szempontjai, eszközei

4.A. Beszéljen a Kárpát-medencében használatos gyékény, szalma, és csuhé lelőhelyeiről, gyűjtési módjaikról, tárolásukról! Ismertesse a fonás segédanyagait! Mondja el az alapanyagok és késztermékek tárolásánál betartandó tűzvédelmi szabályokat!

A tételhez használható segédeszköz: térkép

Kulcsszavak, fogalmak:

- Vadon termő fonható anyagok
- Termesztett fonható anyagok
- Lelőhelyek, a gyűjtés ideje
- Gyűjtési módok
- Tárolás
- Mi a segédanyag? A segéd- és nyersanyagok beszerzése (kereskedőtől)
- A munkavédelem célja
- Tűzvédelmi feladatok. A tűz észlelésével kapcsolatos teendők

4.B. Műhelyének kialakítását tervezi. Milyen szempontokat kell figyelembe vennie a raktározás területén?

Beszéljen az alap- és segédanyagok, környezetre káros anyagok, hulladékok, félkész és késztermékek elhelyezéséről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Raktári rend
- Anyagok, félkész és késztermékek tárolása
- Veszélyes hulladékok, környezetre ártalmas anyagok tárolása
- Állagvédelem, kártevők elleni védelem
- Raktári nyilvántartás

5.A. Hasonlítsa össze a gyékény-, szalma- és csuhéanyagok tulajdonságait! Beszéljen az anyagok részeiről, felépítéséről! Ismertesse a különböző anyagok előkészítését fonásra, kötésre! Mondja el az áztatás, fehérités, színezés biztonsági szabályait!

A tételhez használható segédeszköz: alapanyagminták szemléltetésre, tapintásra

Kulcsszavak, fogalmak:

- Minőségi különbségek a gyékény, szalma (gabona) és csuhé (kukorica) fajtáitól, részeitől függően
- Az anyagok előkészítése – gyékény
- Az anyagok előkészítése – szalma
- Az anyagok előkészítése – csuhé
- Fehéritési, színezési módok
- Fizikai ártalmak, kézvédelem

5.B. Vásárba kapott meghívást. Milyen szempontokat vesz figyelembe a visszajelentkezéskor? Hogyan, milyen szempontok szerint választja meg vásárra szánt portékáit? Milyen promóciós, reklám anyagot visz magával? Hogyan, milyen módon rendezi be standját, hívja fel a vásárlók figyelmét önmagára, portékáira?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Helypénz mértéke, a stand nagysága, sátor, pult biztosítása
- A vásár helyszíne a vásárlóerő szempontjából
- Vásár nagysága, meghívott kézművesek összetétele
- Mesterremek – ajándéktárgyak száma, aránya
- Promóciós anyagok
- Cégér
- A stand berendezése, a termékek elhelyezése, díszítése

6.A. Mutassa be a különböző gyékény-, szalma-, csuhémunkák elkészítésénél használatos általános és speciális eszközöket, szerszámokat! Szóljon az eszközök elkészítéséről (elkészítettéséről) és karbantartásáról. Beszéljen az elsősegélynyújtás általános szabályairól!

A tételhez használható segédeszköz: fotó, szemléltetőeszközök

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szerszámok alapanyaga, minőségi követelményei
- A sablonok, rámak alapanyaga, formai, minőségi követelményei
- A gyékényfonás, kötés eszközei, szerszámjai
- A szalmafonás, kötés eszközei, szerszámjai
- A csuhéfonás eszközei, szerszámjai
- A gyékényszövés eszközei
- A szalmakalap készítés eszközei
- A bútorbekötéshez használt eszközök
- Egyéb, a munkákhoz használt eszközök
- Elsősegélynyújtáskor: helyzetfelismerés (mentőláda vagy orvosi segítség)

6.B. Olyan vásárba kapott meghívást, ahol mesterségbemutatót is kell tartania. Milyen technikát (technikákat) és milyen munkafázisokat mutatna be az érdeklődőknek? Hogyan készül fel otthon e feladatra? Hogyan rendezi be a standját, miként oldja meg az árusítást a mesterségbemutató mellett?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Technikák felsorolása
- Szükséges anyagok, eszközök, esetleg gépek, félkész termékek
- Szükséges infrastruktúra (víz, villany, stb.)
- Helyigény
- Árusítás, mesterségbemutató lebonyolítása
- Stand berendezése
- Miként tudja megoldani a szállítást?
- Milyen néprajzi, szakmai témákról beszél a bemutató közben?

7.A. Mutassa meg egy térkép segítségével a hazai szálasanyag fonáskultúra elterjedését, anyagait, technikai különbözöségeit! Jelölje meg a térképen a híres gyékénnyel, szalmával, csuhéval foglalkozó központokat! Váolja a három anyagból készült alkotások jelentőségét a múltban és a mai életünkben!

A tételhez használható segédeszköz: térkép

Kulcsszavak, fogalmak:

- Híres tájegységek, központok, ahol gyékénnyel, szalmával, csuhéval foglalkoztak
- A fonáskultúra jelentőségének csökkenése, okai
- A fonáskultúra változásai a 20. század elején, közepén, végén
- A természetes anyagokból készült kosárfélék, bútorok, stb. helye ma

7.B. Szakmai presztízsenek növekedése érdekében milyen címek, rangok elérését tűzheti ki célul? Milyen országos népművészeti szakmai pályázatokat ismer?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Népművészet Ifjú Mestere cím, és elérhetősége
- Népi Iparművész cím és elérhetősége
- Népművészet Mestere cím és elérhetősége
- Országos Ifjúsági Népi Kézműves pályázat
- Országos szakági pályázatok (saját szakmáján belül)
- Mesterremek pályázat
- Országos Népművészeti Kiállítás

8.A. Ismertesse a hagyományos magyar gyékényből, szalmából, csuhéból készült alkotásokat! Megmunkálás nélkül mire használták ezeket az anyagokat?

Mi a munkahelyi rend és tisztaság célja a műhelyben?

A tételhez használható segédeszköz: fotók

Kulcsszavak, fogalmak:

- A gyékény fő megmunkálási technikái szövással, fonással készült gyékénymunkák, típusai szakajtófélék
- A szalma fő megmunkálási technikái fonással készült szalmamunkák, aratódíszek, kópicfélék
- A csuhé fő megmunkálási technikái sodrással, fonással készíthető munkák, csomózott kosárfélék
- Egyéb felhasználás: melléképületek, tetőfedés, stb.
- Bábok, gyermekjátékok
- Védőruházat, hulladékkezelés, vizes anyagok, a környezet veszélyei

8.B. Zsűriztetni szeretne. Mit kell tennie, hova kell fordulnia? Honnan szerezhet naprakész információkat a zsűri helyszíneiről, a zsűrizés szempontjairól? Szakmai területén milyen lehetőségei vannak a gyűjtés, továbbképzések, szakmai továbblépés területén?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Hagyományok Háza honlap, zsűrizés, továbbképzések
- Népi iparművészeti alkotások zsűrizésének szempontrendszer
- Néprajzi gyűjtőkörű múzeumok, gyűjtemények
- Néprajzi szakirodalom (saját szakmáját tekintve)
- Jeles alkotók felsorolása saját szakmájában
- Szakmai civil szervezetek, programjaik

9.A. Milyen fonással, zsinórkötéssel készíthető gyékénymunkákat ismer? Beszéljen az elkészítésük menetéről, eszközeiről, szerszámairól!

Mondja el a vetületi rajz készítésének szabályait!

A tételhez használható segédeszköz: fotók, szemléltetőtárgyak, rajz

Kulcsszavak, fogalmak:

- Faformára, sablonra, kaptafára készíthető gyékénytárgyak
- Öltözet kiegészítők, a lakás tárgyai, hordozók
- Faforma nélkül készíthető fonott gyékénymunkák
- A gyakorlati megmunkálás folyamata
- Az eszközök, szerszámok szabályszerű használata
- A befejező munkálatok végzése
- A technológiai folyamatok megtervezése, a terv rajzos ábrázolása
- Egyéb felhasználás. Megmunkálás nélkül mire használták ezeket az anyagokat?
- Bábok, játékok készítése

9.B. Szakmai fejlődése, értékesítési lehetőségek bővítése, ismertségének növelése érdekében szakmai fórumokat keres. Mik azok az információs, kommunikációs csatornák, melyek segítségével szakmai tájékoztatást kaphat? (események, pályázatok, vásárok, szakmai továbbképzések stb.) Sorolja fel a legfontosabbakat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Intézmények (Hagyományok Háza, Közművelődési intézmények)
- Civil szervezetek (NESZ, megyei egyesületek, AMKA)
- Kamarák (Kézműves Kamara)
- Múzeumok honlapjai, hírlevelei, információs kiadványai

10.A. Mondja el a gyékényfonással készíthető munkák mintázási lehetőségeit! Beszéljen az eldolgozás, szegés, fülezés változatairól!

Hogyan készít mintarajzot, látványrajzot?

A tételhez használható segédeszköz: fotók, szemléltetőtárgyak

Kulcsszavak, fogalmak:

- Lyukatok, aszúrok, cifrák
- Zsinórfonással kialakítható mintasorok
- Díszítősorok berakással
- Négyzethálós fonás változatai
- Egyszerű, kétszeres, háromszoros szegő
- Fonatos szegő
- Lapos, gömbölyű, sodrott fülváltozatok
- Szabadkézi rajz, méretezés, folyamatábra

10.B. Vállalkozás indításához Önnek vállalkozóvá kell válnia. Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie, hogy sikeresé váljon? Milyen vállalkozási formákat ismer? Melyiknek milyen előnyei és hátrányai lehetnek? Mik a vállalkozás létrehozásának feltételei, szabályai, menete az egyes vállalkozási formák esetében?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A vállalkozó személyes tulajdonságai
- A vállalkozó szakmai felkészültsége, vezetői, szervezői képessége
- A vállalkozások közös jellemzői, formái, tulajdonformák
- Egyéni vállalkozás alapítása, működtetése
- Gazdasági társaság (Közkereseti társaság, BT, KFT) alapítása
- Társas vállalkozások formái, és működésük jellemzői
- A vállalkozási formák közötti választás szempontjai az adott mesterség területén

11.A. Mondja el, milyen spiráltechnikával készíthető gyékénytárgyakat ismer! Mire használták azokat a régi paraszti kultúrában? Részletezze egy ilyen gyékénytárgy elkészítésének munka menetét a kezdéstől a szegésig! Hogyan érvényesül ezekben a tárgyakban a forma és funkció összhangja?

A tételhez használható segédeszköz: fotók, szemléltető tárgyak

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tárolók és háztartásban használatosak
- Pákászok tárgyai
- A munka műveleti kezdésének változatai
- Öltésmódok változatai
- Szerszámok szabályszerű használata
- Formaalakítás, befejező műveletek

11.B. Létrehozta vállalkozását. Milyen beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségei vannak? Mik a vállalkozások államháztartással szembeni kötelezettségei?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Könyvelő alkalmazása
- Könyvvitel, bizonylati elv
- Bevételek, költségek alapbizonylatai
- Nyilvántartások
- Adó- és járuléknemek, fizetési kötelezettségek
- Bejelentési, nyilvántartási, elszámolási feladatok, melyek az egyes adónemekhez, járulékokhoz kapcsolódnak

12.A. Milyen termékek készítésénél alkalmazzák a gyékényszövést? Ismertesse a művelet technikai folyamatát, és mutasson be néhány terméket!

A tételhez használható segédeszközök: fotográfiák, késztermékek

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szövéssel készíthető gyékénymunkák
- Műhelyrajz készítése, méretezése
- Gyékényszövő szerkezetek, keretek
- Az anyag előkészítése
- Felvetés, bordába fűzés
- A szövés folyamata
- Befejezés, eldolgozás
- Hibalehetőségek és javításuk

12.B. Ön önállóan tervező alkotó kézművessé vált. Miért lehet fontos a saját logó, jel? Saját mestersége területén miként lehet jelölnie a készítő személyét? Hogyan tudja bizonyítani azt, hogy piacra vitt, kiállításra benyújtott terméke zsűrizett?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alkotásba komponált monogram, évszám lehetősége
- Hátoldalon szereplő saját jel, monogram
- Páva védjegy
- Szellemi termék fogalma
- Tervezés – kivitelezés viszonya
- Társ mesterségekkel való együttműködés esetén az együttműködő kollégák megnevezése

13.A. Milyen szalmafonásokat ismer? Soroljon fel szalmafonatokból készült termékeket! Mutassa be a többágú lapos fonatokból készíthető használati tárgyfeleségeket! Ismertesse a térbeli fonásmódok típusait, felhasználásukat kultikus és dísz tárgyak készítésénél!

A tételhez használható segédeszközök: rajzok, fotográfiák

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az anyag előkészítése
- Műhelyrajz, fázisrajz
- A kalapfonatok fajtái
- Páros fonások
- Páratlan fonások
- Díszítő fonások
- A fonás menete
- Díszek, játékok készítése

13.B. Induló vállalkozásához üzleti tervet kell készítenie. Mely esetekben szükséges, vagy célszerű még üzleti tervet készíteni? Mi az üzleti terv fejezeteinek rövid tartalma?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az üzleti terv szerepe a vállalkozások működésében (vállalkozás indítása, források megtérülésének kalkulációja, folyamatos működés megalapozása, finanszírozási források megszerzése, fejlesztés, átalakítás esetén, válság esetén, átszervezés esetén)
- Az üzleti terv felépítése:
 - A vállalkozás adatai
 - Összefoglalás
 - A vállalkozás tevékenységének leírása
 - Marketing terv
 - Működési terv
 - Szervezeti terv
 - Pénzügyi terv
 - Kockázati, készenléti terv
 - Vezetési koncepció

14.A. Tervezze meg a hagyományos szalmakalap elkészítésének munkafolyamatát! Ismertesse a szalmakalap készítő műhely berendezését! Milyen baleseti veszélyforrások lehetnek egy ilyen műhelyben?

A tételhez használható segédeszközök: szemléltetésre kész termékek

Kulcsszavak, fogalmak:

- Hagyományos szalmakalapok (kutatómunka)
- Eszközök, szerszámok
- Az anyag előkészítése
- A fonás menete
- Kézi és gépi varrás
- Befejező műveletek: formaadás, díszítés
- Hibalehetőségek és javításuk

14.B. Egy pályázat kapcsán elemeznie kell saját piaci helyzetét. Mutassa be a saját mestersége területén egy működő kézműves vállalkozás SWOT elemzését! Mik azok a körülmények, amelyeket figyelembe kell venni egy döntés során?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az elérendő cél megfogalmazása
- SWOT analízis:
 - Erősségek: Milyen előnyei vannak az Ön által tervezett tevékenységnek? Mit csinál jobban, másként, mint mások? Mit mondanak Önről mások, mik az erősségei?
 - Gyengeségek: Min tudna javítani? Mit kellene elkerülnie? Mit mondanak mások Önre vonatkozó gyengeségként?
 - Lehetőség: Milyen lehetőségei vannak? Milyen réteget tud megcélozni termékeivel? Milyen rendezvényekre, vásárookra, értékesítési lehetőségekre számíthat a piacon?
 - Veszélyek: Milyen akadályok merülnek fel? Versenytársak. Közízlés.

15.A. Milyen funkcióval készítettek aratódíszeket? Tervezzen egy aratókoszorút, határozza meg az alkotóelemeket és az elkészítési munkafolyamatot!

A tételhez használható segédeszköz: fotográfiák, késztermék

Kulcsszavak, fogalmak:

- Hagyományos aratódíszek és elemeik (néprajzi ismeretek)
- Látványrajz, méretezés
- Eszközök, segédanyagok
- Az anyag előkészítése
- Az aratódíszek fonásmódjai
- Befejező munkálatok, az aratódíz elemeinek összeillesztése

15.B. Amennyiben vállalkozásában új terméket szeretne bevezetni, hogyan, milyen szempontok figyelembe vételével készít árkalkulációt? Foglalja össze az eladási ár kialakításának elveit, az árak kialakításánál figyelembe veendő jogszabályi előírásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Költségelvű árképzés:
 - Anyagköltség
 - Munkadíj
 - Rezsiköltség
 - Haszon
 - Nettó eladási ár
 - ÁFA (mentesség lehetősége)
 - Bruttó eladási ár
- Kereslettől függő árképzés:
 - Piaci versenyhelyzet
 - Árdifferenciálás
- Bevezető ár
- Lehetséges árengedmények (nagy mennyiségű, vagy rendszeres vásárlás esetén)
- Ár- minőség viszonylat
- Célcsoport árérzékenysége

16.A. Van-e különbség a gyékény és a szalma alapanyagú, spiráltechnikával készült termékek között? Ismertesse a szalma alapanyagú tároló készítését! Tervezze meg a munkafolyamatot! Milyen baleseti veszélyekre kell vigyázni a munkafolyamat során?

A tételhez használható segédeszközök: fotográfiák

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hagyományos szalmatárolók típusai (kutatómunka)
- Műhelyrajz készítése, méretezése
- Szerszámok, eszközök
- Az anyagok előkészítése
- Öltésmódok, formaalakítás
- Varrószálak
- Szegések, befejező munkálatok

16.B. Mikor célszerű pénzügyi tervet készíteni, mit tartalmazzon a pénzügyi terv?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Derüljön ki, életképes-e a tervezett új termék gyártása, vagy az új ötlet
- Megélhetést, nyereséget biztosít-e rövid, vagy középtávon
- Miből lehet addig is finanszírozni a működést (hitel, kölcsön lehetősége)
- Üzlettárs bevonása
- Könyvelőtől a szükséges adatok, információk kérése
- Elemei: költségvetési terv, cash-flow kimutatás, eredmény kimutatás, mérleg, induló költségek, működő költségek felsorolása, grafikon készítése a fedezeti pontról, megtérülési pontról, pénzügyi mutatók, finanszírozás

17.A. Milyen alapanyagból készülnek csomózással használati tárgyak? Beszéljen a csomózással készíthető kosarokról és a csuhé ajándéktárgyak kivitelezéséről, valamint a készítésükhöz alkalmas anyagválasztásról!

A tételhez használható segédeszközök: fotográfiák szemléltetésre

Kulcsszavak, fogalmak:

- Csomózással készíthető csuhémunkák
- Az anyag előkészítése
- A csomózás folyamata, szerszáma
- Szegés, befejező műveletek
- Játékok, ajándéktárgyak, jeles napokhoz kapcsolódó alkotások
- A játékok, ajándéktárgyak, stb. technikai kivitelezése

17.B. Váratlanul olyan jelentős, egyedi megrendelési ajánlatot kap, amely különbözik eddigi termékeitől. Mit tesz a megrendelés létrejötte érdekében?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Gyűjtőmunka szakirodalomban, múzeumokban
- Tervek vázlatok készítése
- Esetlegesen munkatársak, társ mesterségek bevonása
- Árkalkuláció
- A feladat elvégzéséhez szükséges munkafolyamatok áttekintése
- Egyeztetés a megrendelővel, ha szükséges társtervezővel, bedolgozóval
- Szerződéskötés

18.A. Mutassa be a csuhéból rámára, formára készülő kosárféléket, szatyrokat! Vázolja egy formára vagy rámára, sodrással készült termék munkamenetét! Milyen baleseti forrásokra kell figyelemmel lenni?

A tételhez használható segédeszközök: fotók, szemléltető tárgyak

Kulcsszavak, fogalmak:

- Hagyományos, sodrással készíthető munkák
- Műhelyrajz készítése
- A formák, rámak anyaga, mérete, előkészítésük
- A csuhé előkészítése
- Színezés, fehérités
- Felhúzás a rámára
- A felhúzás beszövése, mintázás
- Fülelés, befejező műveletek

18.B. Megvalósult egy nagy megrendelés, a szerződést megkötötték. Mik a tennivalók a sikeres gyártás, a határidőre történő szállítás érdekében?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tervdokumentáció készítése
- Munkafeltételek megteremtése
- Előleg felvételének tisztázása
- Pénzügyi terv
- Gépek, eszközök beszerzése
- Anyagbeszerzés
- Munkafolyamat megszervezése
- Alkalmazott vagy bedolgozó felvétele, szerződéskötés
- Egyeztetés társmesterekkel
- Munkafolyamat megtervezése, időbeli ütemezése, munka elvégzése

Szakképesítés: 34 215 01 Népi kézműves Gyékény-, szalma- és csuhétárgykészítő szakmairány

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Az adott szakmairány, valamint a népi vállalkozás működtetésének elméleti tudásanyagának bemutatása.

19.A. Milyen csuhémunkák készíthetők hármassal, kell-e segédeszközt alkalmazni? Mondja el egy ilyen tárgy elkészítésének munkamenetét!

A tételhez használható segédeszköz: fotográfiák szemléltetésre

Kulcsszavak, fogalmak:

- A formára készíthető és varrott csuhémunkák
- A formák előkészítése, szerszámok, segédanyagok
- Az anyag előkészítése
- A fonás menete
- Forma nélkül készíthető munkák
- Befejezés, tisztázás

19.B. Elkészült egy új tervezésű megrendelt terméke. Mik a további teendői?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Zsúrizás lehetősége
- Dokumentálás, fényképezés, későbbi promóció érdekében
- Számlázás
- Fizetési módok
- Kötelező használati utasítással, címkével való ellátás
- Csomagolás
- Leszállítás
- Beszerelés
- Javítás
- Garanciavállalás

20.A. Beszéljen a bútorbekötésre alkalmas növényekről! Foglalja össze a munkamenet lépéseit! Mondja el a munkafolyamat baleseti veszélyeit!

A tételhez használható segédeszköz: fényképek, mintarajzok

Kulcsszavak, fogalmak:

- Hagyományos széktípusok, vázak, a bekötés anyagai (néprajzi ismeretek)
- Anyagválasztás, anyagszámítás (csuhé és gyékény esetén)
- Anyag-előkészítés (csuhé és gyékény esetén)
- A székbekötés módszerei, eszközei
- A székbekötés mintái, menete
- Igazítás, befejezés, tisztázás
- A javítás lehetőségei
- Szakmai fogások a siker érdekében
- Baleseti tényezők

20.B. Mit nevezünk helyi terméknek? Milyen a jó helyi termék? Hogyan kapcsolódhatnak egymáshoz a helyi termék, a turizmus, és a helyi terméket előállító termelők, kézműves alkotók?

Kulcsszavak, fogalmak:

- A helyi termékek sajátosságai:
 - A termék helyhez való kötöttsége, tájjellege
 - Helyi anyagok felhasználása
 - Helyi kulturális elemek felhasználása
 - Helyi munkaerő alkalmazása
- Mitől jó egy helyi termék:
 - Hitelesen megjeleníti a helyi kulturális hagyományokat
 - A különböző helyi termék előállítók egymással együttműködve hozzáadott (többször) értéket hoznak létre (készletek, mezőgazdasági termékek igényes csomagolása stb.)
 - Helyi védjegy, logó feltüntetése – minőség!
- Turizmus szerepe:
 - A turizmus kínálatot generál (helyi termék boltok, vendéglátóhelyek)
 - Mesterségbemutatók szervezése

